Šiaulių centro poliklinikos Psichikos dienos stacionare – išskirtinė gydymo terapija

Pačiame Šiaulių centre, rekonstruotame buvusios Vaikų poliklinikos pastate, duris pacientams atvėrė nauja moderni, jaukius namus primenanti gydymo įstaiga – Šiaulių centro poliklinikos Psichikos (psichiatrijos) dienos stacionaras. Tik čia, vienintelėje iš tokio pobūdžio šalies sveikatos įstaigų, taikoma Lietuvoje originali gydomoji veikla – multisensorinė terapija.

Laima Peleckienė

Psichikos (psichiatrijos) dienos stacionaras – atidarytas. Juostelę perkirpo (iš dešinės) Šiaulių meras Justinas Sartauskas, Šiaulių centro poliklinikos vadovas Mindaugas Maželis ir įstaigos vedėja Laima Šėporaitienė.

Tikslas – išplėsti paslaugas ir jų kokybę

Psichikos (psichiatrijos) dienos stacionaras Šiauliuose skirtas ne tik miesto, bet ir Šiaulių, Radviliškio, Kelmės rajonų pacientams. Paslaugos čia - nemokamos. Pasak Šiaulių centro poliklinikos vyriausiojo gydytojo Mindaugo Maželio, tyrimai rodo, kad daugelis mūsų psichikos sutrikimus vertina daug nepalankiau negu fizines ligas. Tai susiję su visuomenėje susiformavusiais stereotipais ir neigiamomis nuostatomis dėl psichikos ligų. Todėl būtina plėsti psichikos sveikatos priežiūros institucijų, ypač esančių arčiausiai žmonių, tai yra pirminės grandies, paslaugų apimtis ir kokybę. „Būtent tokių tikslų siekėme steigdami Psichikos (psichiatrijos) dienos stacionarą - išplėsti galimybes gyventojams gauti modernias, komandinio darbo principais ir biopsichosocialiniu modeliu paremtas psichikos sveikatos priežiūros paslaugas“, - teigia Šiaulių centro poliklinikos vadovas.

Pasak gydytojų, tokios paslaugos efektyviausios psichikos ligos pradžioje. „Kai būklė vos pradeda blogėti ir galbūt dar nereikia stacionaro, bet namuose jau sunku pacientą išlaikyti ir jam padėti, tokiais atvejais reikia kreiptis į dienos stacionarus, taip pat tada, kai stacionare jie gauna pirminį gydymą“, - įstaigos atidaryme sakė Valstybinio psichikos sveikatos centro direktorė Ona Davidonienė.

Po trejus metus trukusių pastato rekonstrukcijos bei kūrimo darbų, panaudojant finansinę paramą ir bendradarbiaujant su Šiaulių miesto savivaldybe, senas apgriuvęs buvusios Vaikų poliklinikos pastatas tapo šiuolaikiška jaukia gydymo įstaiga. Psichikos dienos stacionaras įsikūręs per du aukštus ir užima daugiau kaip 1200 kvadratinių metrų ploto. Bendra projekto vertė - apie pustrečio milijono litų. Jo įgyvendinimas truko ilgiau negu kitų panašių projektų Lietuvoje, nes Šiauliuose centras buvo kuriamas drauge po vienu stogu su kita įstaiga - Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuru.

Gydymą derina su kasdiene veikla ir pomėgiais

Psichikos (psichiatrijos) dienos stacionare pacientams teikiamos socialinės ir medicininės paslaugos, siekiant sustiprinti psichikos negalią turinčių žmonių gebėjimus prisitaikyti prie aplinkos, atkurti kasdienius gyvenimo ar darbo įgūdžius, padėti ligoniams integruotis į visuomenę, skatinti socializaciją ir sudaryti sąlygas realizuoti gebėjimus, siekiant gerinti pacientų gyvenimo kokybę. Čia, specialiai įrengtose patalpose, visą dieną vyksta aktyvus gyvenimas: vieni darbuojasi prie medžio apdirbimo staklių, kiti kuria molio lipdinius ar tapo, kam patinka - siuvinėja ar klauso muzikos, skaito, žiūri filmus, mankštinasi ar lavina maisto ruošimo įgūdžius.

Centre dirba multidisciplininė komanda, galinti užtikrinti labai platų paslaugų spektrą: gydytoja psichiatrė, socialinė darbuotoja, medicinos psichologės, slaugytojos, užimtumo specialistė. Koks gydymas konkrečiam pacientui tinkamiausias, sprendžia specialistų komanda. Iš ryto į centrą ateinantys ir visą dieną profesionalių specialistų prižiūrimi pacientai gali rinktis įvairius jų poreikius tenkinančias veiklas, kurių yra daugiau kaip 20 rūšių.

Lankstus medikamentinis gydymas, įvairios terapijos (šviesos, meno, muzikos, judesio ir kt.) daro stebuklus - žmogus greičiau integruojasi į visuomenę, išmoksta būti savarankiškas. Yra lavinami kasdieniai įgūdžiai, bendravimo bei socialiniai gebėjimai, ugdomas kūrybingumas, skatinamas fizinis aktyvumas. Sudaromos galimybės įvairioms atsipalaidavimo, streso mažinimo procedūroms.

„Esame tikri, kad ilgametės patirties turinčios gydytojos psichiatrės Laimos Šėporaitienės vadovaujamas Psichikos dienos stacionaro kolektyvas profesionaliu darbu padės psichikos negalią turintiems žmonėms derinti gydymą su kasdiene veikla, sudarys sąlygas lengviau pritapti visuomenėje“, - įsitikinęs poliklinikos vyriausiasis gydytojas.

Šiaulių centro poliklinikos Psichikos (psichiatrijos) dienos stacionaras skirtas ne tik šiauliškiams, bet ir Šiaulių, Radviliškio, Kelmės rajonų pacientams.

Šiauliuose įkurto Psichiatrijos dienos stacionaro pasididžiavimas ir išskirtinumas – multisensorinė terapija.

Centre yra lavinami kasdieniai pacientų įgūdžiai, bendravimo bei socialiniai gebėjimai

Multisensorinė terapija – Lietuvoje dar naujas gydymo būdas

Šiauliuose įkurto Psichiatrijos dienos stacionaro pasididžiavimas ir išskirtinumas - multisensorinė terapija. Tik Šiauliuose, vieninteliame iš Lietuvoje veikiančių psichikos dienos centrų, įrengta speciali patalpa, kurioje pacientams taikomas Lietuvoje naujas, tačiau Europoje sėkmingai naudojamas gydymo metodas, suteikiantis galimybę vienu metu derinti kelis jutimus: besikeičiančios šviesos, jos intensyvumo, spalvų, formų, paviršių lietimo, klausos, jutiminių, uoslės ir kitų pojūčių.

Multisensorinės terapijos efektyvumas tuo didesnis, kuo daugiau ir įvairesnių priemonių derinama tarpusavyje. Tokiu būdu stengiamasi sustiprinti jų tarpusavio veikimo sukeliamus gydomuosius efektus, siekiant sugrąžinti „regresavusį“ vyresnio amžiaus ar sunkia psichikos liga sergantį žmogų į jį supančią aplinką, stimuliuojant sudėtingą smegenų aktyvavimo sistemą per keletą veikimo krypčių vienu metu. Taikant šį metodą, pasiekiamas greitesnis ir efektyvesnis paciento psichinės būsenos stabilizavimas.

„Patekęs čia pasijunti lyg geriausiame sveikatingumo centre - užplūsta harmonija, sveikata, sielos ramybė“, - stacionaro atidarymo metu kartu su didžiųjų šalies miestų merais apžiūrėjęs multisensorinės terapijos kambarį sakė Šiaulių meras Justinas Sartauskas.

Sveikatos apsaugos ministrė Rimantė Šalaševičiūtė (dešinėje) teigiamai vertino pacientų užimtumą. Nuotr. viduryje – Seimo narys Arvydas Mockus, kairėje – Šiaulių centro poliklinikos vadovas Mindaugas Maželis.

Kreiptis pagalbos trukdo neigiamas visuomenės požiūris

Konkretaus apibrėžimo, kas yra psichikos sveikata, nėra. Remiantis Pasaulio sveikatos organizacija, psichikos sveikata vertinama pagal tai, kiek žmogus yra patenkintas savimi ir savo gyvenimu, kaip geba reikšti ir kontroliuoti jausmus, realizuoti gebėjimus, ar jaučiasi veiksmingas, savarankiškas, kompetentingas, galintis prisidėti prie bendruomenės gerovės.

Pripažinti kylančius emocinius sunkumus ir kreiptis pagalbos nėra lengva. Kodėl? Viena priežasčių - visuomenėje susiformavęs neigiamas požiūris į asmenis, turinčius emocinių sunkumų.

Statistika negailestinga: pasaulyje savižudybės yra viena dažniausių jaunų žmonių mirties priežasčių. Dar negailestingesnė Lietuvos statistika - mūsų šalis pagal savižudybių skaičių pirmauja Europoje. Ir tie skaičiai, deja, auga.

Galima konstatuoti, kad psichikos sveikatos paslaugų poreikis tarsi neviešinamas, slepiamas, bet iš tiesų jis yra didžiulis. Apsilankymų pas psichikos sveikatos specialistus skaičiai neatspindi tikrosios padėties - realiai šių paslaugų poreikis yra daug didesnis.

„Tikimės, kad mūsų visų lūkesčiai siekiant palengvinti psichikos negalią turinčių žmonių gyvenimą, padėti jiems pritapti visuomenėje bus įgyvendinti - tam pasirengęs visas profesionalus mūsų kolektyvas“, - sako Šiaulių centro poliklinikos vadovas M.Maželis.

Teikia medicinines ir socialines paslaugas

Tokių dienos centrų, skirtų psichikos negalią turintiems žmonėms, Lietuvoje jau įkurta apie trisdešimt. Kaip ir kitų, Šiaulių centro poliklinikos Psichikos (psichiatrijos)

L.S. SKAIČIUS

30

- maždaug tiek Psichikos dienos centrų šiuo metu veikia Lietuvoje.

dienos stacionaro tikslas - teikti medicinines, psichoterapines ir socialines paslaugas, siekiant, kad kiekvienas dienos stacionaro pacientas gautų optimalų gydymą, pritaikytą individualiems jo poreikiams. Įgyvendinant psichikos negalią turinčių pacientų savalaikį, visavertį gyvenimo įgūdžių atkūrimą, pagrindinis dėmesys kreipiamas į emocinių būklių stabilizavimą.

Gydymo metu pacientai gali gauti nemažą dalį paslaugų, kurios teikiamos ir psichikos sveikatos centruose: psichiatras konsultuoja, skiria ar koreguoja medikamentinį gydymą; slaugytojos kontroliuoja medikamentinį gydymą, atlieka procedūras; medicinos psichologai, esant būtinybei, individualiai konsultuoja, o socialinė darbuotoja, kaip ir slaugytojos, teikia socialines paslaugas, padeda spręsti gydymo metu pacientams iškylančias problemas, atstovauja ir tarpininkauja jiems kitose gydymo įstaigose, įvairiose institucijose.

Šiaulių miesto ir patogų susisiekimą su miestu turinčių Šiaulių rajono vietovių gyventojams problemų dėl gydymo prieinamumo nėra. Tačiau jų kyla Kelmės bei Radviliškio rajonų ar tolimesnių Šiaulių rajono vietovių gyventojams. Vykdant projektą nebuvo patenkinta galimybė skirti finansavimą automobiliui (mikroautobusui ar pan.) įsigyti, todėl dabar centras negali sudaryti sąlygų atvykti jiems įstaigos transportu. Važiavimas visuomeniniu transportu pacientams yra per brangus.

Paslaugos nemokamos

Paslaugos pacientams teikiamos pirmadieniais-penktadieniais nuo devintos valandos ryto iki penktos vakaro. Privalomuoju sveikatos draudimu draustiems ar draustiems valstybės lėšomis asmenims paslaugos Psichikos dienos stacionare teikiamos nemokamai.

Atvykstant į psichikos (psichiatrijos) dienos stacionarą reikia turėti gydytojo psichiatro siuntimą, asmens tapatybę, privalomąjį sveikatos draudimą patvirtinančius dokumentus. Socialiai apdrausti pilnamečiai asmenys, atvykę su gydytojo psichiatro siuntimu, centre gali gauti nemokamas gydytojo psichiatro, medicinos psichologo konsultacijas, lankyti psichoterapijos užsiėmimus. Psichikos sveikatos slaugytojai konsultuoja pacientus, prižiūri, švirkščia medikamentus.

Pacientai dalyvauja užimtumo ir kitose veiklose: meno, muzikos, medžio drožimo, molio lipdymo, siuvimo ir siuvinėjimo, judesio terapijos, aromaterapijos, relaksacijos, kompiuterinio raštingumo, kasdieninių įgūdžių lavinimo, multisensorinės terapijos. Užsiėmimai vyksta moderniai įrengtose specializuotose patalpose, kuriose yra visa konkrečiai terapijai skirta įranga bei priemonės.

Nuoširdus darbuotojų ir pacientų bendravimas

Šiaulių centro poliklinikos Psichikos (psichiatrijos) dienos stacionare apsilankiusią sveikatos apsaugos ministrę Rimantę Šalaševičiūtę sužavėjo ne tik puikiai įrengtos stacionaro patalpos bei gydymui sudarytos palankios galimybės, bet ir artimas bei nuoširdus centro darbuotojų bendravimas su pacientais, jų užimtumas.

Vizito metu ministrė pasidžiaugė centre taikoma plačia terapijų įvairove bei profesionaliu jų derinimu tarpusavyje, atsižvelgiant į individualius kiekvieno paciento poreikius. Ypatingo ministrės vertinimų sulaukė multisensorinė terapija. Pasak R.Šalaševičiūtės, šis Lietuvoje dar naujas gydymo būdas yra vertas išskirtinio dėmesio.

Stebėdama centro pacientų bei įstaigos personalo bendravimą, ministrė žavėjosi artimais bei nuoširdžiais jų santykiais ir atkreipė dėmesį, kad toks bendravimas teigiamai veikia pacientų būklę. Apžiūrėjusi gausybę centro pacientų sukurtų įvairių dailės darbelių, kurių vieną jai padovanojo įstaigos vedėja L.Šėporaitienė, ministrė pasidžiaugė darbų kūrybiškumu bei kokybe ir paminėjo, jog iš tokių darbų galima surengti ir gražią parodą. ■

Edvardo Tamošiūno nuotr.

Iš gausybės centro pacientų sukurtų įvairių dailės darbelių galima būtų suorganizuoti nemažą parodą